

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Βέλγιο

1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;

Το βελγικό δίκαιο γνωρίζει δύο είδη διαζυγίου: το διαζύγιο λόγω ισχυρού κλονισμού των συζυγικών σχέσεων και το συναινετικό διαζύγιο.

Το διαζύγιο λόγω ισχυρού κλονισμού των συζυγικών σχέσεων μπορεί να εκδοθεί με δύο τρόπους:

Με απόδειξη του ισχυρού κλονισμού, η οποία μπορεί να παρασχεθεί με όλα τα νόμιμα μέσα [άρθρο 229 παράγραφος 1 του αστικού κώδικα (Code civil)]. Ο κλονισμός κρίνεται ισχυρός αν η εξακολούθηση και η αποκατάσταση του κοινού βίου είναι αφόρητη για τους συζύγους.

Στη βάση του γεγονότος ότι οι σύζυγοι βρίσκονται σε διάσταση για ορισμένο χρονικό διάστημα. Ο ισχυρός κλονισμός τεκμαίρεται όταν οι σύζυγοι υποβάλλουν από κοινού αίτηση διαζυγίου ύστερα από **περισσότερους από έξι μήνες διάστασης**. Εάν η διάσταση διαρκεί λιγότερο από έξι μήνες και οι σύζυγοι επιθυμούν να υποβάλουν από κοινού αίτηση διαζυγίου, ο ισχυρός κλονισμός πιστοποιείται με την εμφάνιση των συζύγων για δεύτερη φορά ενώπιον του δικαστηρίου, μετά μια περίοδο συλλογισμού, κατά την οποία επαναλαμβάνουν την επιθυμία τους να χωρίσουν (άρθρο 229 παράγραφος 2 του αστικού κώδικα). **Μονομερής αίτηση διαζυγίου ύστερα από διάσταση ενός τουλάχιστον έτους**: Ο ισχυρός κλονισμός τεκμαίρεται επίσης όταν ένας εκ των συζύγων ασκεί αίτηση διαζυγίου ύστερα από περισσότερο από ένα έτος διάστασης. Εάν η διάσταση διαρκεί λιγότερο από ένα έτος και ένας εκ των συζύγων επιθυμεί να υποβάλει μονομερή αίτηση διαζυγίου, ο ισχυρός κλονισμός πιστοποιείται με την εμφάνιση του αιτούντος για δεύτερη φορά ενώπιον του δικαστηρίου, μετά μια περίοδο συλλογισμού, κατά την οποία επαναλαμβάνει την επιθυμία του να χωρίσει (άρθρο 229 παράγραφος 3 του αστικού κώδικα).

Συναινετικό διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί μόνο αν οι σύζυγοι υποβάλουν συνολική σύμβαση προ του διαζυγίου με την οποία ρυθμίζουν όλες τις συνέπειες του διαζυγίου και εκδηλώνουν τη σταθερή βούλησή τους να θέσουν τέρμα συναινετικά στον γάμο τους εν αναμονή της έκδοσης του διαζυγίου. Η εν λόγω συνολική σύμβαση προ του διαζυγίου συνίσταται σε έναν συμβατικό διακανονισμό με τον οποίο οι σύζυγοι συμφωνούν όλες τις πτυχές των περιουσιακών σχέσεών τους [άρθρο 1287 του δικαστικού κώδικα (Code judiciaire)] και σε μία σύμβαση διαζυγίου με την οποία ρυθμίζονται η διαμονή καθενός από τους συζύγους όσο διαρκεί η διαδικασία, η άσκηση της επιμέλειας και η διαχείριση της περιουσίας των κοινών τέκνων, καθώς και το δικαίωμα επικοινωνίας με αυτά κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαζυγίου και μετά την έκδοση του διαζυγίου, η συνεισφορά κάθε συζύγου στη συντήρηση των κοινών τέκνων, καθώς και το ύψος της τυχόν καταβλητέας διατροφής μεταξύ των συζύγων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαζυγίου και μετά την έκδοση του διαζυγίου (άρθρο 1288 του δικαστικού κώδικα).

2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Το βελγικό δίκαιο γνωρίζει δύο είδη διαζυγίου: το διαζύγιο λόγω ισχυρού κλονισμού των συζυγικών σχέσεων (άρθρο 229 του αστικού κώδικα) και το συναινετικό διαζύγιο (άρθρο 230 του αστικού κώδικα).

3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:

3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);

Το διαζύγιο λύνει τον γάμο για το μέλλον (ex nunc). Τα αμοιβαία κληρονομικά δικαιώματα μεταξύ των πρώην συζύγων παύουν να υφίστανται. Οι πρώην σύζυγοι μπορούν να συνάψουν νέο γάμο. Στο Βέλγιο, ο γάμος δεν μεταβάλλει το επώνυμο των συζύγων. Ωστόσο, οι σύζυγοι μπορούν να χρησιμοποιούν το επώνυμο του/της συζύγου τους. Μετά το διαζύγιο, το επώνυμο του/της πρώην συζύγου δεν μπορεί πλέον να χρησιμοποιείται στην καθημερινή και την επαγγελματική ζωή. Εξαιρέση του κανόνα αυτού υφίσταται, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όσον αφορά το εμπορικό όνομα.

3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Η κοινή περιουσία εκκαθαρίζεται. Σε περίπτωση διαζυγίου λόγω ισχυρού κλονισμού, πλην αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά, οι σύζυγοι χάνουν όλες τις ωφέλειες που χορήγησαν ο ένας στον άλλο στο πλαίσιο γαμικού συμφώνου ή μετά τη μεταξύ τους σύναψη τέτοιου συμφώνου, καθώς και τις ωφέλειες της τυχόν συμβατικής κληρονομικής εγκατάστασής τους. Σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, οι σύζυγοι ρυθμίζουν εκ των προτέρων τα εκατέρωθεν δικαιώματά τους με τη συνολική σύμβαση προ του διαζυγίου (βλ. ερώτηση 1).

3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Η λύση του γάμου με διαζύγιο δεν επηρεάζει τα δικαιώματα των τέκνων που γεννήθηκαν κατά την διάρκεια του γάμου (άρθρο 304 του αστικού κώδικα). Μετά τη λύση του γάμου με διαζύγιο, η επιμέλεια του προσώπου και η διαχείριση της περιουσίας των τέκνων ασκούνται από κοινού από τον πατέρα και τη μητέρα ή από το πρόσωπο στο οποίο αυτές έχουν ανατεθεί, είτε με εγκεκριμένη συμφωνία των μερών είτε με απόφαση του προέδρου του δικαστηρίου εκδοθείσα κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρο 302 του αστικού κώδικα). Αμφότεροι οι σύζυγοι υποχρεούνται να συνεισφέρουν, ανάλογα με τις οικονομικές τους δυνατότητες, στα έξοδα στέγασης, συντήρησης, εμποτείας, ανατροφής και εκπαίδευσης των τέκνων μέχρι την ενηλικίωση ή την ολοκλήρωση των σπουδών τους (άρθρο 203 του αστικού κώδικα), και, κατά το μερίδιο που τους αναλογεί, στα συνήθη και έκτακτα έξοδα που απορρέουν από την εν λόγω υποχρέωση (άρθρο 203 bis του αστικού κώδικα). Η συνεισφορά αυτή καταβάλλεται συνήθως με τη μορφή διατροφής, η οποία ορίζεται είτε από το δικαστήριο είτε με συμφωνία των μερών.

3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Διαζύγιο λόγω ισχυρού κλονισμού: Οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν την καταβολή διατροφής μετά την έκδοση του διαζυγίου, το ύψος αυτής, καθώς και τους όρους επαναπροσδιορισμού του ύψους της διατροφής. Ελλείψει συμφωνίας, το δικαστήριο μπορεί, κατόπιν αίτησης του συζύγου που έχει ανάγκη, να καταδικάσει τον άλλο σύζυγο στην καταβολή διατροφής. Το δικαστήριο μπορεί να αρνηθεί την επιδίκαση διατροφής εάν ο εναγόμενος αποδείξει ότι ο ενάγων διέπραξε βαρύ παράπτωμα που κατέστησε αδύνατη την εξακολούθησή του κοινού βίου. Σε καμία περίπτωση δεν χορηγείται διατροφή σε σύζυγο που έχει κριθεί ένοχος πράξεων σωματικής βίας κατά του άλλου συζύγου. Εάν ο εναγόμενος αποδείξει ότι η κατάσταση ανάγκης του ενάγοντος οφείλεται σε δική του μονομερή απόφαση η οποία δεν δικαιολογείται από τις ανάγκες της οικογένειας, το δικαστήριο μπορεί να απαλλάξει τον εναγόμενο από την καταβολή διατροφής ή να μειώσει το ύψος της (άρθρο 301 παράγραφοι 1, 2 και 5 του αστικού κώδικα). Το ύψος της διατροφής πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον την κατάσταση ανάγκης του δικαιούχου της διατροφής, αλλά δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα τρίτο του εισοδήματος του υποχρέου της διατροφής. Η διάρκεια της διατροφής δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από τη διάρκεια του γάμου. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, το διάστημα καταβολής διατροφής μπορεί να παραταθεί (άρθρο 301 παράγραφοι 3, 4, 6, 8 και 9 του αστικού κώδικα).

Συναινετικό διαζύγιο: η συμφωνία των συζύγων σε σχέση με τα περιουσιακά τους δικαιώματα ενέχεται στο καθολικό έγγραφο συμβιβασμού (βλέπε ερώτηση 1). Οι σύζυγοι μπορούν να συμφωνήσουν το ύψος διατροφής που θα καταβάλλεται, τόσο κατά τη διάρκεια έκδοσης όσο και μετά την έκδοση του διαζυγίου, καθώς και τους όρους επαναπροσδιορισμού του ύψους της διατροφής (άρθρο 1288 πρώτο εδάφιο σημείο 4 του δικαστικού κώδικα).

Σε κάθε περίπτωση, το δικαστήριο μπορεί να αυξήσει, να μειώσει ή να διακόψει την καταβολή διατροφής αν, λόγω νέων περιστάσεων που δεν εξαρτώνται από τη βούληση των μερών, το ποσό της δεν είναι πλέον κατάλληλο. Αποκλειστικά στην περίπτωση διαζυγίου λόγω ισχυρού κλονισμού, το δικαστήριο μπορεί να αναπροσαρμόσει το ύψος της διατροφής αν το διαζύγιο συνεπάγεται μεταβολή στην οικονομική κατάσταση των συζύγων.

4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Ο δικαστικός χωρισμός δεν επιφέρει λύση του γάμου, αλλά εξασθενίζει τα αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις των συζύγων: αίρει την υποχρέωση συμβίωσης και διασπά την περιουσία.

5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού είναι οι ίδιες με αυτές του διαζυγίου.

6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Ο δικαστικός χωρισμός δεν επιφέρει λύση του γάμου, αλλά εξασθενίζει τα αμοιβαία δικαιώματα και υποχρεώσεις των συζύγων. Όσον αφορά τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων, ο δικαστικός χωρισμός αίρει μόνο την υποχρέωση συμβίωσης και την υποχρέωση αρωγής. Οι αμοιβαίες υποχρεώσεις συζυγικής πίστης και οικονομικής στήριξης παραμένουν σε ισχύ (άρθρο 308 του αστικού κώδικα). Όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, ο δικαστικός χωρισμός επιφέρει χωρισμό των περιουσιών (άρθρο 311 του αστικού κώδικα). Όσον αφορά τα τέκνα, τα αποτελέσματα του δικαστικού χωρισμού είναι τα ίδια με αυτά του διαζυγίου. Οι σύζυγοι που βρίσκονται σε δικαστικό χωρισμό δεν δικαιούνται διατροφή, αλλά μπορούν να ζητήσουν την εφαρμογή της υποχρέωσης οικονομικής στήριξης (άρθρο 213 του αστικού κώδικα).

Τα αποτελέσματα του συναινετικού δικαστικού χωρισμού είναι τα ίδια με αυτά του συναινετικού διαζυγίου και διευθετούνται μέσω σύμβασης προ του χωρισμού, υπό την προϋπόθεση ότι ο συζυγικός δεσμός δεν έχει λυθεί. Οι υποχρεώσεις συζυγικής πίστης και οικονομικής στήριξης παραμένουν σε ισχύ.

7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Η ακυρότητα του γάμου συνιστά κατασταλτική κύρωση αστικού δικαίου που επέρχεται όταν ο γάμος έχει συναφθεί κατά παράβαση των νόμιμων διατάξεων, παρά τον προληπτικό έλεγχο που διενήργησε ο υπάλληλος του ληξιαρχείου.

8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Οι λόγοι απόλυτης ακυρότητας του γάμου είναι οι εξής:

η ανηλικότητα ενός εκ των συζύγων χωρίς να έχει ληφθεί άδεια γάμου (άρθρο 144 του αστικού κώδικα): η ελάχιστη ηλικία για τη σύναψη γάμου είναι τα 18 έτη η έλλειψη συναίνεσης (άρθρο 146 του αστικού κώδικα)

η εικονικότητα του γάμου (άρθρο 146 *bis* του αστικού κώδικα): Όταν από τη συνολική εκτίμηση των περιστάσεων προκύπτει ότι η πρόθεση τουλάχιστον ενός από τους συζύγους δεν ήταν να συνάψει διαρκή σχέση, αλλά αποκλειστικά να αντλήσει πλεονέκτημα που έχει σχέση με το δικαίωμα διαμονής, γάμος δεν υφίσταται

ο καταναγκασμός σε γάμο (άρθρο 146 *ter* του αστικού κώδικα): Όταν ο γάμος έχει συναφθεί χωρίς την ελεύθερη συγκατάθεση των δύο συζύγων, αλλά η συγκατάθεση τουλάχιστον του ενός από τους συζύγους παρασχέθηκε με βία ή απειλή, γάμος δεν υφίσταται

η διγαμία (άρθρο 147 του αστικού κώδικα)

η παραβίαση κωλύματος γάμου λόγω συγγένειας εξ αίματος ή εξ αγχιστείας, η παραβίαση απόφασης που καταδικάζει τον φερόμενο ως πατέρα σε καταβολή διατροφής ή η παραβίαση κωλύματος γάμου λόγω υιοθεσίας (άρθρα 161 έως 164, άρθρο 341 και άρθρο 356-1 πρώτο και δεύτερο εδάφιο, και άρθρο 353-13 του αστικού κώδικα)

η έλλειψη εξουσίας του δημόσιου λειτουργού που τέλεσε τον γάμο (άρθρο 191 του αστικού κώδικα) (προαιρετική απόλυτη ακυρότητα)

η μυστικότητα του γάμου (άρθρο 191 του αστικού κώδικα) (προαιρετική απόλυτη ακυρότητα).

Οι σχετικοί λόγοι ακυρότητας του γάμου είναι η ύπαρξη ελαττώματος στις δηλώσεις βούλησης των μελλονύμφων ή ενός από αυτούς και η πλάνη ως προς το πρόσωπο (άρθρα 180 και 181 του αστικού κώδικα).

9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Η ακύρωση έχει ως αποτέλεσμα τη λύση του γάμου, τόσο για το παρελθόν όσο και για το μέλλον. Η ακύρωση έχει αναδρομική ισχύ, δηλαδή αναπτύσσει τα αποτελέσματά της από την ημέρα τέλεσης του γάμου. Όλες οι έννομες συνέπειες της σύναψης του γάμου εξαφανίζονται. Ο γάμος θεωρείται ότι δεν υπήρξε ποτέ.

Όταν οι σύζυγοι είναι καλόπιστοι, δηλαδή αν δικαιολογημένα αγνοούσαν την ύπαρξη λόγου ακυρότητας του γάμου τους, το δικαστήριο μπορεί να ορίσει ότι ο γάμος ακυρώνεται μόνο για το μέλλον, ενώ διατηρεί τα αποτελέσματά του για το παρελθόν. Όταν μόνο ένας από τους συζύγους είναι καλόπιστος, ο γάμος αναπτύσσει τα αποτελέσματά του μόνο υπέρ αυτού του συζύγου.

Τα υπέρ των τέκνων αποτελέσματα του γάμου διατηρούνται ακόμη και αν κανείς από τους συζύγους δεν ήταν καλόπιστος. Τέκνο που γεννήθηκε κατά τη διάρκεια του γάμου ή εντός 300 ημερών από την ακύρωση του γάμου συνεχίζει να τεκμαίρεται ότι έχει πατέρα τον σύζυγο της μητέρας του.

10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Ο νόμος προβλέπει δύο μορφές διαμεσολάβησης: την εθελοντική διαμεσολάβηση, κατά την οποία τα μέρη προσφεύγουν τα ίδια σε διαμεσολαβητή, χωρίς την παρέμβαση του δικαστηρίου, και τη δικαστική διαμεσολάβηση, η οποία διεξάγεται στο πλαίσιο δικαστικής διαδικασίας και κατόπιν πρότασης των διαδίκων ή του δικαστηρίου, και κατά την οποία η δικαστική διαδικασία αναστέλλεται. Η διαμεσολάβηση μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την επίλυση διαφορών που σχετίζονται με τις γαμικές υποχρεώσεις (άρθρα 201 και 203 του αστικού κώδικα), τα δικαιώματα και τα καθήκοντα των συζύγων (άρθρα 221 έως 224 του αστικού κώδικα), τα αποτελέσματα του διαζυγίου (άρθρα 295 έως 307 *bis* του αστικού κώδικα), την άσκηση της γονικής μέριμνας (άρθρα 371 έως 387 *bis* του Αστικού Κώδικα), το διαζύγιο λόγω ισχυρού κλονισμού (άρθρο 229 του αστικού κώδικα), το συναινετικό διαζύγιο (άρθρα 1254 έως 1310 του δικαστικού κώδικα) και την εν τοις πράγμασι συγκατοίκηση. Κάθε διάδικος μπορεί ελεύθερα να προτείνει την προσφυγή στη διαμεσολάβηση (εθελοντική) (άρθρα 1730 και επόμενα του δικαστικού κώδικα). Επιπλέον, ο δικαστής που έχει επιληφθεί της υπόθεσης μπορεί, ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, να διατάξει διαμεσολάβηση (δικαστική) (άρθρα 1734 και επόμενα του δικαστικού κώδικα). Και στις δύο περιπτώσεις, εάν οι διάδικοι καταλήξουν σε συμφωνία στο πλαίσιο της διαμεσολάβησης, η συμφωνία αυτή μπορεί να υποβληθεί στον δικαστή για επικύρωση. Ο δικαστής μπορεί να αρνηθεί την επικύρωση της συμφωνίας μόνο αν αυτή είναι αντίθετη προς τη δημόσια τάξη ή τα συμφέροντα των ανήλικων τέκνων.

Η έκδοση του διαζυγίου παραμένει στη δικαιοδοσία των δικαστηρίων.

11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνοποβάλλονται με την αγωγή;

Αρμόδιο δικαστήριο για την εξέταση αίτησης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού λόγω ισχυρού κλονισμού ή αίτησης μετατροπής δικαστικού χωρισμού σε διαζύγιο είναι το πρωτοβάθμιο δικαστήριο του τόπου της τελευταίας συζυγικής κατοικίας ή του τόπου κατοικίας του εναγομένου (άρθρο 628 πρώτο εδάφιο σημείο 1 του Δικαστικού Κώδικα).

Σε περίπτωση συναινετικού διαζυγίου, οι σύζυγοι υποβάλλουν την αίτηση στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο της επιλογής τους (άρθρο 1288 *bis* δεύτερο εδάφιο του δικαστικού κώδικα).

Η αίτηση ακύρωσης γάμου υποβάλλεται στο πρωτοβάθμιο δικαστήριο του τόπου κατοικίας του εναγομένου (άρθρο 624 του δικαστικού κώδικα).

Σε περίπτωση διαζυγίου λόγω ισχυρού κλονισμού, η αίτηση υποβάλλεται: 1° βάσει του άρθρου 229 παράγραφος 1 του αστικού κώδικα, με επίδοση από δικαστικό επιμελητή 2° από κοινού, βάσει του άρθρου 229 παράγραφος 2 του αστικού κώδικα, με αίτηση, σύμφωνα με τα άρθρα 1026 επόμενα του

δικαστικού κώδικα, υπογεγραμμένη και από τους δύο συζύγους ή τουλάχιστον από δικηγόρο ή συμβολαιογράφο (άρθρο 1254 παράγραφος 1 του δικαστικού κώδικα) 3^ο μονομερώς, βάσει του άρθρου 229 παράγραφος 3 του αστικού κώδικα, με αίτηση κατά την αμφισβητούμενη διαδικασία σύμφωνα με τα άρθρα 1034 *bis* έως 1034 *sexies* του δικαστικού κώδικα. Σε κάθε περίπτωση, εκτός από τα στοιχεία που απαιτούνται συνήθως, το εισαγωγικό της δίκης έγγραφο πρέπει υποχρεωτικά να περιέχει και λεπτομερή περιγραφή των πραγματικών περιστατικών καθώς και την ταυτότητα των τέκνων (άρθρο 1254 παράγραφος 1 του δικαστικού κώδικα). Υποβάλλονται επίσης αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γάμου, αντίγραφο της ληξιαρχικής πράξης γέννησης των τέκνων και αποδεικτικό της ταυτότητας και της ιθαγένειας των συζύγων, εκτός αν δεν είναι εγγεγραμμένοι στα δημοτολόγια ή στα μητρώα αλλοδαπών (άρθρο 1254 παράγραφος 2 του δικαστικού κώδικα).

Για την έκδοση συναινετικού διαζυγίου, υποβάλλεται αίτηση (άρθρο 1288 *bis* του δικαστικού κώδικα). Στην αίτηση αυτή επισυνάπτονται, εκτός από τα έγγραφα που απαιτούνται στην περίπτωση διαζυγίου λόγω ισχυρού κλονισμού, και οι συμφωνίες προ του διαζυγίου που έχουν συνάψει τα μέρη, καθώς και, κατά περίπτωση, κατάλογος των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Εφαρμόζονται οι συνήθεις διατάξεις. Βλ. την ενότητα «Νομική συνδρομή» (σύνδεσμος).

13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Κάθε απόφαση που δέχεται ή απορρίπτει αίτηση διαζυγίου / δικαστικού χωρισμού λόγω ισχυρού κλονισμού ή αίτηση ακύρωσης γάμου μπορεί να προσβληθεί με ένδικο μέσο εντός προθεσμίας ενός μηνός από την επίδοση της απόφασης, είτε αυτή εκδόθηκε ερήμην είτε εκδόθηκε κατ' αντιμωλία (άρθρο 1048 πρώτο εδάφιο και άρθρο 1051 πρώτο εδάφιο του δικαστικού κώδικα).

Έφεση κατά απόφασης που εξέδωσε το διαζύγιο είναι παραδεκτή μόνο στο μέτρο που βασίζεται στη μη τήρηση των νόμιμων προϋποθέσεων για την έκδοση του διαζυγίου ή στη συμφιλίωση των συζύγων. Έφεση μπορεί να ασκηθεί από τον εισαγγελέα εντός προθεσμίας ενός μηνός από την έκδοση της απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, επιδίδεται και στους δύο διαδίκους. Έφεση μπορεί επίσης να ασκηθεί από έναν ή και από τους δύο συζύγους, χωριστά ή από κοινού, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την έκδοση της απόφασης. Στην περίπτωση αυτή, επιδίδεται στον εισαγγελέα και, αν έχει ασκηθεί μόνο από τον έναν σύζυγο, στον άλλο σύζυγο. Έφεση που βασίζεται στη συμφιλίωση των συζύγων πρέπει σε κάθε περίπτωση να ασκηθεί από κοινού από τους συζύγους, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την έκδοση της απόφασης. Η εν λόγω έφεση επιδίδεται στον εισαγγελέα (άρθρο 1299 του δικαστικού κώδικα). Έφεση κατά απόφασης που απέρριψε αίτηση συναινετικού διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού είναι παραδεκτή μόνο αν ασκηθεί από τα δύο μέρη, χωριστά ή από κοινού, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την έκδοση της απόφασης (άρθρο 1300 του δικαστικού κώδικα).

14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Από την 1η Μαρτίου 2005 εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (εφεξής «κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα»). Ο εν λόγω κανονισμός εφαρμόζεται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (εξαιρουμένης της Δανίας). Οι αποφάσεις που εκδίδονται σε ένα κράτος μέλος αναγνωρίζονται αυτομάτως στα υπόλοιπα κράτη μέλη χωρίς να απαιτείται καμία άλλη διαδικασία (άρθρο 21 παράγραφος 1 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Οποιοδήποτε κράτος μέλος μπορεί, χωρίς καμία διαδικασία, να επιφέρει τροποποιήσεις στα ληξιαρχικά βιβλία του βάσει αποφάσεως διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που έχει εκδοθεί σε άλλο κράτος μέλος και δεν υπόκειται σε περαιτέρω ένδικα μέσα κατά το δίκαιο του εν λόγω κράτους μέλους (άρθρο 21 παράγραφος 2 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Αποφάσεις που αφορούν διαζύγιο, δικαστικό χωρισμό ή ακύρωση γάμου δεν αναγνωρίζονται αν η αναγνώριση αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη, αν το εισαγωγικό έγγραφο της δίκης ή άλλο ισοδύναμο έγγραφο δεν έχει επιδοθεί ή κοινοποιηθεί στον ερημοδικήσαντα εναγόμενο κανονικά και έγκαιρα ώστε να μπορεί να αμυνθεί, εκτός εάν διαπιστώνεται ότι ο εναγόμενος έχει δεχθεί την απόφαση κατά τρόπο μη επιδεχόμενο αμφισβήτηση ή αν η απόφαση είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που έχει εκδοθεί προγενέστερα μεταξύ των ίδιων διαδίκων (άρθρο 22 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα) και η επί της ουσίας αναθεώρηση της απόφασης αποκλείεται (άρθρο 26 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Περαιτέρω, απόφαση δεν μπορεί να μην αναγνωρισθεί με την αιτιολογία ότι η νομοθεσία του Βελγίου δεν επιτρέπει διαζύγιο στη βάση των ίδιων γεγονότων (άρθρο 25 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Τα έγγραφα που πρέπει να προσκομιστούν για την αναγνώριση απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου απαριθμούνται στο άρθρο 37 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα.

Στις περιπτώσεις που δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 (Βρυξέλλες ΙΙα), οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί μετά την 1η Οκτωβρίου 2004 διέπονται από τις διατάξεις του κώδικα ιδιωτικού διεθνούς δικαίου (Code de droit international privé — εφεξής «κώδικας ΙΔΔ») (άρθρο 126 παράγραφος 2 του κώδικα ΙΔΔ). Σύμφωνα με το άρθρο 22 του κώδικα ΙΔΔ, η αναγνώριση είναι αυτόματη, χωρίς να απαιτείται δικαστική διαδικασία. Αλλοδαπή δικαστική απόφαση δεν αναγνωρίζεται εάν το αποτέλεσμα της αναγνώρισης αντίκειται προδήλως στη δημόσια τάξη εάν έχουν παραβιαστεί τα δικαιώματα υπεράσπισης εάν η απόφαση εκδόθηκε ως αποτέλεσμα παραβίασης του νόμου εάν η απόφαση μπορεί ακόμα να προσβληθεί με ένδικο μέσο εάν είναι ασυμβίβαστη με απόφαση που εκδόθηκε στο Βέλγιο ή με απόφαση που εκδόθηκε προγενέστερα στο εξωτερικό και είναι πιθανόν να αναγνωρισθεί στο Βέλγιο εάν η αίτηση υποβλήθηκε στο εξωτερικό μετά την υποβολή στο Βέλγιο αίτησης που εκκρεμεί ακόμη μεταξύ των ίδιων διαδίκων και επί του ίδιου αντικείμενου εάν τα βελγικά δικαστήρια είχαν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία για την εξέταση της αίτησης εάν η δικαιοδοσία του αλλοδαπού δικαστηρίου στηρίζεται αποκλειστικά στην παρουσία στην χώρα του εν λόγω δικαστηρίου του εναγομένου ή περιουσιακών στοιχείων που δεν συνδέονταν άμεσα με τη διαφορά εάν η αναγνώριση προσκρούει σε κάποιον από τους λόγους άρνησης της αναγνώρισης που απαριθμούνται εξαντλητικά στον κώδικα ΙΔΔ (στον τομέα του δικαίου των προσώπων και του οικογενειακού δικαίου, πρόκειται μόνο για το όνομα, την υιοθεσία και την αποπομπή) (άρθρο 25 παράγραφος 1 του Κώδικα ΙΔΔ). Η επί της ουσίας αναθεώρηση της δικαστικής απόφασης αποκλείεται (άρθρο 25 παράγραφος 2 του κώδικα ΙΔΔ). Τα έγγραφα που πρέπει να προσκομιστούν για την αναγνώριση απόφασης αλλοδαπού δικαστηρίου απαριθμούνται στο άρθρο 24 του κώδικα ΙΔΔ.

15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Τόσο ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (Βρυξέλλες ΙΙα) όσο και ο κώδικας ιδιωτικού διεθνούς δικαίου έχουν ως θεμελιώδη αρχή την αυτόματη αναγνώριση, χωρίς να απαιτείται καμίας μορφής (δικαστική) διαδικασία. Ωστόσο, εάν η αναγνώριση στηρίζεται στον κανονισμό Βρυξέλλες ΙΙα, οποιοσδήποτε ενδιαφερόμενος μπορεί, σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπει το τμήμα 2 του εν λόγω κανονισμού, να ζητήσει την έκδοση απόφασης για την αναγνώριση ή μη αναγνώριση της απόφασης (άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού Βρυξέλλες ΙΙα). Αν δεν εφαρμόζεται ο κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα, κάθε πρόσωπο που έχει έννομο συμφέρον, καθώς και ο εισαγγελέας, μπορεί να ζητήσει να αναγνωρισθεί, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 23 του κώδικα ΙΔΔ, ότι η απόφαση πρέπει να αναγνωρισθεί, εν όλω ή εν μέρει, ή ότι δεν πρέπει να αναγνωρισθεί (άρθρο 22 παράγραφος 2 του κώδικα ΙΔΔ).

16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Το άρθρο 55 παράγραφος 1 του κώδικα ΙΔΔ περιλαμβάνει τον κανόνα παραπομπής για τα διαζύγια / τους δικαστικούς χωρισμούς με διεθνή χαρακτηρισμό. Το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός διέπονται:

από το δίκαιο του κράτους στο έδαφος του οποίου και οι δύο σύζυγοι έχουν τη συνήθη διαμονή τους κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης ελλείπει συνήθους διαμονής στο έδαφος του ίδιου κράτους, από το δίκαιο του κράτους στο έδαφος του οποίου οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους, αν ο ένας από αυτούς έχει τη συνήθη διαμονή του στο έδαφος του κράτους αυτού κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης ελλείπει συνήθους διαμονής κάποιου από τους συζύγους στο έδαφος του κράτους στο οποίο οι σύζυγοι είχαν την τελευταία κοινή συνήθη διαμονή τους, από το δίκαιο του κράτους του οποίου και οι δύο σύζυγοι έχουν την ιθαγένεια κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης σε κάθε άλλη περίπτωση, από το βελγικό δίκαιο.

Η έννοια της «συνήθους διαμονής» ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 του κώδικα ΙΔΔ. Η «κοινή συνήθης διαμονή» δεν αναφέρεται αναγκαστικά σε διαμονή στην ίδια διεύθυνση ή στον ίδιο δήμο, αλλά σε διαμονή στην ίδια χώρα. Η εφαρμογή του δικαίου στο οποίο παραπέμπει το άρθρο 55 παράγραφος 1 του κώδικα ΙΔΔ αποκλείεται αν το δίκαιο αυτό δεν γνωρίζει τον θεσμό του διαζυγίου. Στην περίπτωση αυτή, το εφαρμοστέο δίκαιο καθορίζεται βάσει του επικουρικού κριτηρίου που προβλέπει η παράγραφος 1 (άρθρο 55 παράγραφος 3 του κώδικα ΙΔΔ).

Οι σύζυγοι έχουν επίσης μια περιορισμένη δυνατότητα να επιλέξουν μόνοι τους το δίκαιο που θα εφαρμοστεί στο διαζύγιο ή τον δικαστικό χωρισμό: το δίκαιο του κράτους του οποίου και οι δύο έχουν την ιθαγένεια κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης ή το βελγικό δίκαιο (άρθρο 55 παράγραφος 2 του κώδικα ΙΔΔ). Η επιλογή αυτή μπορεί να γίνει το αργότερο κατά την πρώτη εμφάνιση των διαδίκων ενώπιον του δικαστηρίου που έχει επιληφθεί της αίτησης διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού.

Το εφαρμοστέο δίκαιο που καθορίζεται βάσει του άρθρου 55 του κώδικα ΙΔΔ καθορίζει τους κανόνες σχετικά με το παραδεκτό της αίτησης δικαστικού χωρισμού, τους λόγους και τις προϋποθέσεις του διαζυγίου ή του δικαστικού χωρισμού, ή, σε περίπτωση κοινής αίτησης, τους όρους της συγκατάθεσης, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου έκφρασής της την υποχρέωση συμφωνίας μεταξύ των συζύγων σχετικά με τα μέτρα που αφορούν το πρόσωπο, τη διατροφή και την περιουσία των συζύγων και των τέκνων των οποίων έχουν την επιμέλεια καθώς και τη λύση του συζυγικού δεσμού ή, σε περίπτωση δικαστικού χωρισμού, τον βαθμό εξασθένησης του δεσμού αυτού (άρθρο 56 του κώδικα ΙΔΔ).

Αυτή η ιστοσελίδα είναι μέρος του ιστότοπου [H Ευρώπη σου](#).

Θα μας βοηθήσαν πολύ [τα σχόλιά σας](#) σχετικά με τη χρησιμότητα των παρεχόμενων πληροφοριών.

Your
Europe

This webpage is part of an EU quality network

Τελευταία επικαιροποίηση: 16/12/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.